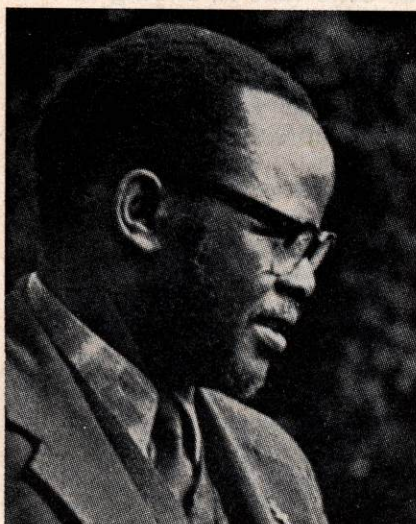

Et skudd i Salisbury

Nr. 1 – 1979

Pastor Arthur Kanodereka.

Den rhodesiske presten og politikeren Arthur Kanodereka ble drept i Zimbabwe noen dager før jul. Han ble skutt gjennom vinduet i sin bil.

På grunn av sin fritalighet hadde Kanodereka stått utenfor alle politiske grupperinger noen måneder. Kanskje nettopp derfor ble han lyttet til i alle leire. Han kjempet utrettelig på tvers av alle parti- og rasemotsetninger for en ikke-voldelig vei til frigjøring.

For kort tid siden hadde han samtaler med ledere for Patriotisk Front i Zambia og Mozambique. Politisk makt hadde han ikke. Men noen fant ham altså så farlig at han måtte ryddes av veien.

Fritt-talende var han også i den tiden han var gerilja-prest ute i «bushen». En gravid hvit kvinne ble lemlestet og drept. Protestene fra Kanodereka satte ham selv på medkjempernes dødsliste, inntil han marsjerte inn i leiren og sa soldatene sin hjertens mening. Og ble respektert for det.

Spørsmålet om rase

Ellers var han lite glad i sine hvite medborgere. «Jeg kunne skrive en bok om deres overgrep og dumheter,» sa han. Og han regnet seg som en prest bare for svarte mennesker. Han ble arrestert og forhørt av sikkerhetsstyrkene tre ganger.

Til å begynne med antok han at MRA var et forsøk på å svekke de svartes kamp for rettferdighet gjennom falsk forsoning. Det var hans kone som foreslo for ham at han skulle akseptere invitasjonen til en MRA-konferanse for tre år siden. «Kanskje

ny verden

INFORMASJON OM MORALSK OPPRUSTNING

fordi min bitterhet også kostet henne og barna meget,» sa Kanodereka senere.

Under et møte — Kanodereka satte seg på aller bakerste benk — hadde han en opplevelse av den korsfestede Kristus. Korsfestet for alle menneskers synd, uansett hudfarge. Spørsmålet om rase ble uvesentlig for ham etter det. Uten at han dermed lukket øynene for realitetene i et urettferdig system.

Arthur Kanodereka holdt talen i kirken i Freudstadt i Tyskland under minnehøytideligheten for Frank Buchman ved hans 100-års dag den 4. juni i år. Han talte som en representant for Afrika, og hedret Buchman for hans forutseenhet når det gjaldt Afrika:

«Vårt kontinent er splittet. Vi er truet av en ny fragmentering av Afrika. Frank Buchman så denne faren allerede for 20 år siden da han påpekte at Afrikas bestemmelse ikke kan være å la seg rive i stykker mellom Øst og Vest.

'Afrikas bestemmelse er å tale til verden med et svar — til både Øst og Vest. Afrika kan bli løsningsenes kontinent'.»

Frihet fra frykt

Kanodereka sa videre at fruktene av Buchmans innsats hadde vist seg i Kenya, hvor det var lite blodsutgytelse da frigjøringen først kom, i frigjøringskampen i Tunis og Marokko, og sist da den skrekkelige borgerkrigen i Sudan ble avvirket med god hjelp fra mennesker trent i Moralsk Opprustning.

«Når mennesker adlyder Guds ledelse, blir motiver forandret og løsninger funnet. Utfordringen om absolutt ærlighet var viktig for mitt eget arbeid som kasserer (i et politisk parti) . . . Og den gjorde det mulig for meg å si rett ut til hvite offiserer i politiet og hæren hva jeg føler om uretten og overgrepene.

Forts. side 3

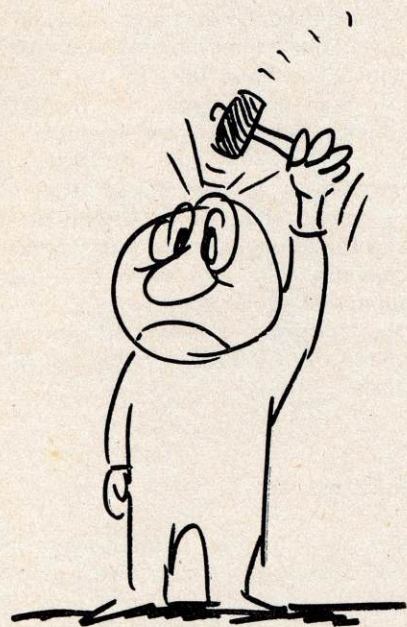
Den viktigste menneskerett av alle, er retten til å være ansvarlig

En håndfull mennesker satt og snakket sammen om året som gikk og året som kommer. *Økonomien* kom på bane, og en politiker i kretsen trakk linjen lenger bakover:

— «Nordmenneskenes fornemmelse av personlig ansvar ble sterkt svekket i 60-årene,» sa han. «Før den tid var folk for eksempel ennå engstelige for å oppta lån. Man var vant til å regne med å klare seg sjøl. Gjeld ble sett på som en vederstyggelighet. Men fra begynnelsen av 60-årene ble lån noe en kunne tjene på, og låneskredet løsnet. Staten var der for å legge tingene til rette, mente man etterhvert, og rettighets-omkvedet grep om seg. 'Min rett, uansett hva som skjer med helheten.' Hvis firmaet får vanskeligheter, kommer Staten inn.' Det oppsto en falsk tillit til at samfunnets ressurser er ubegrenset.»

— «Man ble jo oppmuntret til den holdningen også,» sa en annen. «Av folk som må ha visst bedre. Politikere, fagforeningsfolk, industrifolk tildels.»

— «Vi trenger en holdningsdebatt,» sa en ingeniør. «Vi er blitt for vant til at alt går av seg selv. Dette er en tung materie å snu på.»

En tung materie.

— «Brokkene av marxisme som virrer omkring, har nok medvirket sterkt. Det foresvever mange at en tjener fremskrittet bare ved å pukke på rettigheter og fremme konfrontasjoner i øst og vest. Snille folk blir rene kverulanter.»

— «Hvis alle nå regner med at 'noen på toppen'

skal ordne opp, må dette være en alvorlig fare for demokratiet.»

— «Selvsagt. Mange forretnings- og industrifolk rundt i landet er oppgitte og sier at nå orker de ikke mer. Nå får det gå som det kan. De andre har jo likevel skylden. Mens 'motparten' mener tvert imot, skylden ligger hos ...

Nyttårskonklusjoner blir gjerne tunge på labben i tider som disse, spesielt hvis en går inn på skyld og ansvar. Men: Ideologiske spørsmål, som dette med menneskers motivering og holdninger, er blitt neglisjert av de fleste av oss etter krigen, i iveren etter å «komme i gang» og gjøre en jobb. Et magert og overfladisk grunnsyn og menneskesyn gir en bitter høst.

Teologen Thorleif Boman kom med et fyndord til en gruppe unge mennesker et halvt års tid før han døde. «Jesus regnet med bare én rettighet for seg selv. Retten til å gjøre det gode.»

Javisst, ja. Hvem har rett til å avfeie minoriteter og lavtlønnede med slikt, da?

Den retten har intet menneske. Men vi har heller ikke rett til å frata noen retten til ansvar, til å «gjøre det gode». (Derfor var Nordliss nyttårstale vesentlig, da han sa at velferdsstatens omsorg aldri må forstås slik at den enkelte ikke lenger behøver å oppetre ansvarlig.)

At også Jesus regnet med rettmessighet på jorden, og dermed rettferdighet, går bl. a. frem av ordet «Gi keiseren hva keiserens er, og Gud hva Guds er». Elendigheten oppstår tydeligvis når vi blander kortene. Når forståelsegjøre gjør seg til keiser og tror at kjære, dette kan og vet vi først og fremst. Gud og hans visdom blir unødvendige. Medmennesker og deres visdom også. Hva skal et vanlig alminnelig menneske med ansvar når eksperten vet best?

«Bare en åndelig vekkelse kan gi medansvar og solidaritet i egentlig forstand,» ble det hevdet den kvelden vi satt og snakket sammen. Man smaker på det. Religiositet blir jo tvert imot ofte noe folk nyter for seg selv, med lite utadrettet ansvar.

Er det ikke slik at vi kristne også har en tendens til å ikke gi Gud hva Guds er? Igjen fordi «min frelse» blir et *endemål*, og det hele dermed blir selvsentrert likevel. Fordi vi holder oss på et plan hvor også vi blir forståelsegjøre, istedet for å bevege oss ut i et ansvarsfelt hvor bare Gud vet ...

Nyttårsønsket blir en bønn:

Herre, gi oss en helt ny tenkning. Gjør oss fri til solidaritet og tjeneste. Ta bort vår høyst konkrete synd, enten det er fusk i regnskapet, krav, hovmodighet, bitterhet, eller alt det mer private «småtteri» som gjør oss selvopptatte og ufølsomme. Vær vår venn, og hjelp oss til å være hverandres venner.

Godt Nytt År!

E. R. H.

Det andre Tyskland

Vi snakker ofte om «det andre Tyskland», de tyskere som ikke bøyde kne for Hitler, og med livet som innsats sto tyranniet imot.

Adolf Scheu som døde i Wuppertal den 20. desember, var en av dem. Han ble født i 1907 i en småby i Württemberg. Utenfor ekteskap, på den tid et alvorlig handicap. Men Scheu var en av dem som aldri ga seg. Han hadde ingen utdannelse, men arbeidet seg snart frem til en ansvarsfull stilling i en liten bedrift. I 20-årene ble han tysk junior-mester på 100 meter sprint. Senere møtte han Oxfordgruppen, og ble en av dens mest dynamiske personligheter. Det førte til slutt til at Gestapo arresterte ham, og senere forviste ham til en annen del av Tyskland, til det Wuppertal som siden skulle bli hans hjem.

Scheu var en mann med dype overbevisninger, og det lå i hans natur at det han trodde på måtte realiseres. Det førte ham inn i politikken, først på det lokale plan, og så i 10 år som sosialdemokratisk parlamentsmedlem i Bonn.

Møter for politikere

I en periode i etterkrigstiden kom han bort fra Moralsk Opprustning. Under et besøk i Caux tidlig i 70-årene, innså han at han hadde sviktet sitt ansvar. Som sedvanlig slo hans erkjennelse ut i handling. Han tok initiativet til en serie av politiker-møter i Caux. Hans visjon var å skape en internasjonal gruppe av Gud-ledete politikere, som på basis av egen forvandling og vennskap kunne takle vår tids mest brennende problemer. En av dem som ble

Et skudd i ...

Forts. fra side 1

Jeg kunne si det uten bitterhet. Absolutt ærlighet og renhet gjør mennesker fri fra frykt. Og jeg har lært at man ikke kan hjelpe mennesker til å bli annerledes hvis man hater dem. Bare med den kjærlighet som Gud gir, kan en møte og vinne ethvert menneske.»

Det var på Kanoderekas initiativ, med støtte fra kompromissløse frihetskjemper av hans egen rase, at også hvite ble invitert til hans kirke i Salisbury. I en rekke møter med opptil 800 av begge raser ba og planla man sammen for et nytt Zimbabwe. Der opprettet han også en skole for 550 barn som hadde mistet sine foreldre i krigen.

Arthur Kanodereka ble 48 år gammel.

E. R. H.

Det Adolf Scheu trodde på, ble som oftest realisert.

trukket inn i dette fellesskapet sitter i dag som Sri Lankas statsminister.

Denne visjonen brakte ham også til Skandinavia, hvor han besøkte politikere i Norge, Sverige og Danmark. Han brydde seg ikke stort om partigrensene, det som interesserte ham var mennesket bak merkelappen. Her i Norge fungerte en borgerlig eks-statsråd som Scheus oversetter under en lang samtale med en av den sittende AP-regjering. Scheu hadde også samtaler med Palme i Sverige og Anker Jørgensen i Danmark.

Små tenkepauser

Hans lidenskap var at lederne måtte ta seg tid til å tenke og til å lytte til den levende Gud. «Ett av de alvorligste problemene er at jo høyere en stiger, desto mindre tid får man til å tenke,» sa han, og nølte aldri med å foreslå at han og hans samtalepartnere skulle ha «eine Besinnungspause», en tid til å rådføre seg med Vårherre, eller når noen ikke trodde på Gud, med samvittigheten. At mange syntes dette var et pinlig foretakende, brydde han seg ikke om. Han visste at dypest nede i alle mennesker ligger lengselen etter et mere forpliktende forhold til den sannhet som stillheten åpenbarer.

Scheus død er først og fremst et tap for hans tallrike familie. Han hadde 12 barn, et helt fotball-lag, som han pleide å si. Men den er også et tap for Tyskland, og for kolleger i Bonn som gjennom ham fant en vei til seg selv og til hverandre. Og den er et tap for mange av oss verden rundt som er blitt beriket av hans menneskelighet, humor og innsatsvilje.

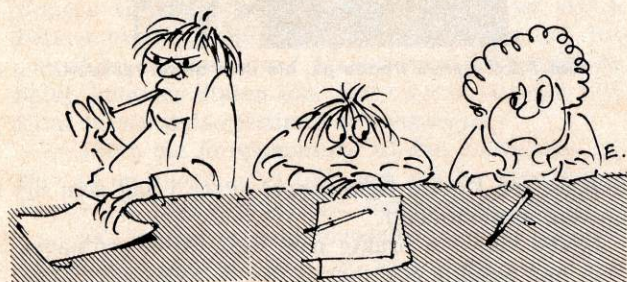
Det må glede ham at andre går videre der han begynte: Parlamentarikere i Bonn og hovedsteder verden rundt planlegger et politiker-møte i Caux i august 1979.

Jens-Jonathan Wilhelmsen.

Hva kan tenne gnisten?

En lærerinne holdt dette innlegget under en konferanse om «skole og samfunn» i MRA-sentret Tirley Garth. Utgangspunktet for møtene var disiplinærproblemer med skolebarna i Bristol.

For noen år siden underviste jeg ved en skole i Midt-England. Jeg var temmelig desperat. Elevene lyttet sjelden til det jeg hadde å si. Halvparten av tiden gjorde de ikke det jeg satte dem til. Flere av dem var borte fra skolen oftere enn de møtte opp. De var uhøflige og frekke og blottet for samarbeidsvilje. Som enkeltpersoner kunne de være ganske greie, men aldri i samlet flokk.

Elevene var meget privilegerte ved å ha meg som lærer.

Hjemmefra var de vant til jerndisiplin, eller ingen disiplin i det hele tatt med begge foreldre i arbeid og tomme hus når barna kom hjem.

En dag øste jeg ut mine følelser for noen venner. «Anser du det som et privilegium for elevene å ha deg som lærer?» spurte en av dem. «Eller ser du det som et privilegium for deg selv å ha fremtidens generasjon i dine hender?»

Jeg var overbevist om at elevene var meget privilegerte ved å ha meg som lærer. Jeg kom fra lærerbakgrunn med høyt profesjonelt nivå, og hadde selv fått en god undervisning ved privatskoler. Jeg hadde fått gode karakterer ved en skole i drama.

Disse ungene kom fra hjem som jeg aldri hadde sett maken til. Det var enestående av meg å slå meg ned der i kullområdene når jeg kunne undervise i Swansea ved sjøen, mente jeg.

Ubehagelige sannheter

Mens jeg overveiet saken, dukket den grusomme tanken opp at situasjonen på skolen for en stor del skyldtes meg, og ikke elevene.

Da begynte jeg å tenke alvorlig over hvordan jeg levde. Jeg ba Gud vise meg sannheten om meg selv. Tre tanker kom: «Du er overlegen. Du retter ikke bøkene skikkelig. Når du synes at elevene er vanskelige, snakker du om dem bak deres rygg på lærerværelset og setter hele lærerstaben opp mot dem.»

Hvordan skulle jeg få forandret på dette? Gradvis ble jeg overbevist om at det var umulig å slå inn på nye veier hvis jeg ikke gjorde dette godt igjen. Så tok jeg hva jeg anså som en meget stor risiko. Jeg fortalte klassen at jeg hadde bestemt meg for å være med og gjøre denne verden til et bedre sted. Dette ofret de liten oppmerksomhet.

Så sa jeg: «Jeg har vært overlegen mot dere, og det ber jeg om tilgivelse for. Det har vært svært galt. For det andre vil jeg be dere alle om unnskyldning for at jeg ikke har rettet bøkene slik jeg skulle og med nok omsorg. For det tredje innrømmer jeg at jeg ofte har snakket stygt om dere på lærerværelset.»

Det var musestille. Jeg skalv. Så sa en pike: «Hvorfor sier du dette til oss?» «Imorges begynte jeg med å si til dere at jeg ønsker å gjøre denne verden til et bedre sted å være,» sa jeg. «Det kan jeg ikke gjøre på egen hånd, og jeg fortjener ikke deres samarbeid hvis vi ikke kan bygge tillit, slik at jeg kan respektere dere og dere meg.» Vi hadde en fin samtale.

De ble ikke engler. Men tilliten begynte å vokse. Jeg underviste i B-avdelingen, de som ikke er de beste akademikerne. Ansvarsoppgaver på skolen gikk vanligvis til dem i A-avdelingen. Året etter, da disse elevene kom høyere opp, var halvparten av de «ansvarlige» jobbene besatt av elever fra min klasse.

Deres eget familieliv

Denne opplevelsen gir meg mot og overbevisning i dag. Vi må på en eller annen måte mangedoble antallet mennesker som har mot til å leve det de snakker om. Det har også gjort at jeg leter etter det som får folk til å si: «Hvis det kan skje, ville det være verdt å bli annerledes.»

Da jeg var i New Zealand for et år siden, besøkte jeg en gutteskole. Vi snakket om alle slags ting — verden, fattigdom. Under hele samtalen lette jeg etter noe som ville få disse guttene til å si: «Hvis det kunne bli annerledes, er det umaken verdt å være ærlig.» Jeg lette og lette.

Etter å ha vært i to eller tre klasser, begynte det å gå opp for meg at det de var mest opptatt av, var sitt eget familieliv. Mange av dem kom fra skilsmisshjem. De var redde for fremtiden. De var ikke sikre på om de selv kunne oppdra barn på den måten de helst ville vært oppdratt. Helt siden den gang har jeg arbeidet med dette spørsmålet:

Hva er det som vil få folk til å ønske og komme inn i en ny fase, begynne å finne en viktig nok grunn til å være ærlig, være uselvisk, leve et renselig liv? Hva er gnisten som vi må tenne i andre mennesker?

Ved inngangen til barneåret

Også britiske skolebarn stjeler i forretninger. Et fjernsynsprogram om skolebarn i Bristol som nektes adgang i supermarkedet, satte igang en slik kjedereaksjon at 150 mennesker møttes ved MRA-sentret Tirley Garth i Nord-England for å snakke om saken, på invitasjon fra et medlem av fylkestinget i Avon hvor byen Bristol ligger.

«Barn tar etter det som skjer ellers i samfunnet.»

Fjernsynsprogrammet hadde nærmest lagt skylden for barnas tyvaktighet på lærerstaben ved angjeldende skoler. Rektorene for skolene i Bristol kom på sin side sammen og diskuterte hva som kan gjøres når de normer skolen ventes å oppdra barna til, i økende grad blir neglisjert av samfunnet forøvrig. Dette igjen ledet til en rapport fra undervisningskomitéen i Avon om fordelingen av ansvar for barns oppdragelse mellom hjem, skole og samfunn. Rapporten vakte oppsikt i pressen.

Neste skritt var møtet i Tirley Garth før jul mellom representanter for byens skolemyndigheter, lærere, politi, leger og immigrantbefolkning, for å drøfte hva som kan gjøres for å snu den negative utviklingen som beskrives i den såkalte Avon-rapporten.

Et mål for livet

En av innbyderne var rådmann George Richards fra Norwich, hvis tenåringsdatter Mary Jane var blant de unge som tok praktisk ansvar ved MRA-sentret. I et innlegg fortalte hun hvordan hun i sin tid kom inn i et narkotika-miljø og ble arrestert for butikktjuveri. Hennes foreldre hadde gitt henne alt de kunne, og hun følte seg alltid velkommen hjemme. «Men en ting jeg måtte finne selv, var et mål med livet mitt.» Det som hadde hjulpet henne, var en stor nok utfordring. «Jeg følte at det var behov for meg til å bygge en ny verden. Jeg begynte å se hvor jeg var en del av det som er galt i samfunnet og hva jeg kan gjøre med det. Jeg skrev brev til butikkene hvor jeg hadde stjålet, og ba om unnskyldning.»

Se forøvrig innlegget fra lærer Joy Weeks på side 4.

Kristne sannheter på scenen

«Mitt mareritt er at vi ikke lenger kan nå folk med det kristne budskap,» sa tidligere biskop av Sidney, Australia, i en tale ved Westminster teater i London i desember. Biskop A. W. Goodwin Hudson hadde selv ledet et daglig fjernsynsprogram i Australia og vært ansvarlig for «piratsendinger» over britisk radio, med utfordringer til kristne om å «bryte opp fra trygge posisjoner og søke nye former for kommunikasjon med omverdenen». Dette var ikke bare prestenes, men enhver kristens ansvar, sa biskopen.

«Noen sier at det vesentlige er å leve et godt liv og gjøre gode gjerninger når du kan,» fortsatte Goodwin Hudson. «Men det er fruktene, ikke røttene av ditt ansvar. Jeg tror ikke at de korsfestet Jesus

fordi han helbredet syke eller ga folk brød og fisk, men på grunn av hans budskap.»

The Church of England Newspaper refererte at biskopen hadde talt om Westminster-teatrets arbeid for å «presentere kristne sannheter på en profesjonell West End-scene. Ingen steder i verden har jeg funnet noen parallell til dette teatret. Det er uforståelig for meg at Kirken ikke støtter et slikt teater mer enn den gjør.»

For øyeblikket spilles flere stykker som har utgangspunkt i Westminster teater, omkring i England og Skottland. *Keir Hardie — The Man They Could Not Buy* av Henry Macnicol er et «glimrende Forts. side 7

Kort nytt

BBC OM FRANK BUCHMAN

BBC Radio 4 presenterte en 45 minutters vurdering av Frank Buchman og hans arbeide i slutten av november. Programmet hadde tittelen *Frank Buchman — verdens samvittighet*, etter en overskrift i avisen *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, og ble sendt over hele Storbritannia.

Programlederen fortalte at tidligere propaganda mot bevegelsen i britisk presse hadde gjort MRA en smule suspekt i hans egne øyne, inntil han begynte å arbeide med stoffet. Hans konklusjon var at Oxfordgruppen og MRA har «blinket ut en vei for kirken. Bruken av personlig forvandling, små grupper, personlig forpliktelse til troen . . . aksepteres nå uten videre i sentrale kirkelige kretser.»

Avisen *Church Times* kalte programmet «rettferdig og informativt med den ene feilen at det ble gjort for lite ut av bevegelsens oppnådde resultater».

NY BOK ANBEFALES

Sult, ressursmangel, energisparing, overbefolkning, forurensning, økokatastrofe og atomtrussel. Dette er begreper som har haglet over oss i det siste tiåret. Har de gjort oss mer bevisst og klarsynte? Optimistiske? Deprimerte? Likegyldige?

Da jeg for en tid siden leste at 7 millioner i Bengal hadde mistet sine hjem etter flomherjingene, gikk det plutselig opp for meg at det var nesten to ganger Norges befolkning! 7 millioner mennesker med muligheter, skaperevne, fremtidsplaner, mistet alt de eide!

En del av verdens nød er døde og ufølsomme hjerter i levende mennesker. Og en del av verdens ressursløsning er menneskelig arbeidsinnsats og energi innrettet kun på egenrealisering. Bakom dagens innviklede virkelighet finnes også enkle moralske spørsmål som alminnelige mennesker kan forstå.

Et skritt i riktig retning er kanskje å skaffe seg en viss innsikt i problemene. Det er mange forfattere og forskere som har gått i dybden i disse spørsmålene. Borgström, Schumacher, Tinbergen og vår egen Damman, er noen.

I 1978 kom boka *Rich World, Poor World* av Geoffrey Lean med forord av Barbara Ward, på George og Unwin i London. Geoffrey Lean begynte som journalist i *Yorkshire Post* i 1969 og satte i gang en pressekampanje mot forurensningen av Yorkshire-elve. I 1974 tok han fatt på å samle materiale til det som nå foreligger i bokform. Idag arbeider han for avisen *The Observer*. Boka kan bestilles gjennom *Grosvenor Books, 54 Lyford Road, London SW1 8JJ*.

Her gjengis noen linjer av forfatterens introduksjonsskapitel:

«Jeg måtte gjøre en hel del grundig hjemmearbeid (om forurensnings/overbefolkning/fattigdom-proble-

Pave Johannes Paul II som brobygger

Valget av det polske kardinal Karol Wojtyla til pave kan innlede en ny epoke i forholdet mellom de øst-europeiske folkerepublikker og den katolske kirke.

Som kardinal i Krakau var Wojtyla mannen bak de polske biskopers framstøt for forsoning med Vest-Tyskland. Det skjedde under det vatikanske konsil i 1965. I et brev rettet til de tyske biskopene ved konsilet skrev de: «Til tross for at fortiden hviler som en nesten utålelig belastning på forholdet mellom våre land, appellerer vi til dere, høyt ærede brødre, å komme oss i møte og legge fortiden bak oss: La oss glemme! I denne felles kristne og samtidig meget menneskelige ånd strekker vi vår hånd ut over konsilets bord; vi vil tilgi og se dere om tilgivelse.»

At den polske primas, kardinal Wyszyński, var blant undertegnerne, vakte størst oppsikt, men etterhvert ble det kjent at den nåværende pave var opphavsmannen.

De vest-tyske katolske biskopene svarte: «Også vi ber dere om å glemme, ja om å tilgi. Det er ikke lett for mennesker å glemme. Bønnen om å tilgi er en appell til dem som har lidd urett om å betrakte uretten med Guds barmhjertige øyne og således gjøre en ny begynnelse mulig.»

I september 1977 besøkte Wyszyński og Wojtyla Forbundsrepublikken. De holdt bl. a. en messe der hvor konsentrasjonsleiren Dachau lå. Seks polske biskoper, 500 munk og 2.500 prester mistet livet i denne leiren, blant dem seks av kardinal Wyszyńskis studiekamerater. På denne bakgrunn kan en forstå at de to kardinalenes ord om forsoning vakte mer oppmerksomhet i tysk presse enn mangt et storpolitisk besøk.

«Vi søker et evangeliets språk som Europas biskoper kan bruke overfor sine folk,» sa kardinalene. «Det er et vanskelig språk, et følsomt språk. Men det er uunnværlig hvis vi skal kunne oppfylle vår felles oppgave, nemlig igjen å omvende Europa til evangeliet.» Ved en annen anledning snakket de om å finne «evangeliets vei til Europas gjenfødelse», slik at Europa kan bli «et nytt Betlehem for alle folk og nasjoner».

matikken). Men idet jeg gjorde det, ble jeg overbevist om at det som hender på disse områdene, er helt vesentlig for verdens fremtid. Neste stadium jeg gikk igjennom, var tvilen på at verden har noen fremtid i det hele tatt, «dommedags-stadiet». Videre forskning har derimot brakt meg til en ny overbevisning, mye mer spennende og håpefull . . . I alle fall, mine forhåpninger og min forståelse vokste med min videre forskning. Så dette er en bok vel så opptatt av å diskutere løsninger som å beskrive kriser.»

BOA

Kristne sannheter . . .

Forts. fra side 5

portrett» av Labour-pioneren, skrev *Evening Express* etter en opplesning av stykket i et kunstsenter i Aberdeen. «Skuespill om Keir Hardie godt mottatt i Peterhead,» skrev avisen *Press and Journal*.

Innbyggere i disse to olje- og fiskerbyene i Nord-øst-Skottland hadde invitert skuespillergruppen, som kom fra alle deler av Storbritannia.

Flere fagforeningstillitsmenn var til stede ved forestillingen i Peterhead. En ung sosialist fortalte at han hadde gitt et bidrag til omkostningene. «Dette er det beste jeg har sett. Det uttrykker noe jeg har lett etter hele mitt liv.»

En serie småmirakler

Skuespillet om den irske helgenen *Colomba* har vært på turné i Skottland. Joanna Sciortina skriver: «I denne måneden har Adamnan Players fulgt i Colombas fotspor og fremstilt historien om hans liv på mange av de stedene han kjente og var glad i. . . . For 1.400 år siden gikk han i land ved Kintyre med 12 munk. Det var et dristig forsøk på å omvende de hedenske pictiske stammene som bebodde mye

av det som nå er Skottland. Innen to år hadde de grunnlagt et blomstrende jordbrukssamfunn ved Iona, innen fem år hadde de vunnet vennskap og støtte hos picternes storkonge på Inverness, innen hundre år hadde inspirasjonen fra Iona nådd det fjerneste hjørne av de britiske øyer.

Interessen hos publikum har vært helhjertet — fra uryddige skolebarn som heiet og trampet, til prester fra alle kirkesamfunn som ba oss innstendig om å komme tilbake. Vi reiste gjennom et dramatisk vakkert landskap i solskinn, haglvær og oversvømmelser. En uendelighet av tekniske vanskeligheter ble ryddet av veien. Teknikerene våre forklarte det med «en serie småmirakler».

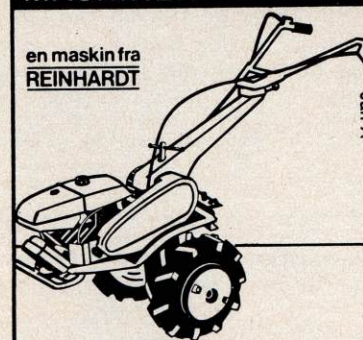
Bønnen var en vesentlig del av vårt liv sammen. Vi visste at det ikke bare var spørsmål om å presentere Colombas budskap, men at dette var en utdyping av vår egen tro. Som en tilskuer uttrykte det: 'En erfaring delt med oss'.

Vi kom utkjørt hjem, overbevist om at dette bare er begynnelsen. St. Colombas budskap er like relevant idag. Etter denne prøverunden planlegger vi nå en mer permanent gruppe Adamnan Players, så vi kan gjøre noe med alle invitasjonene til å oppføre stykket andre steder, til våren.»

ISEKI

KOMBINASJONS-MASKINER

en maskin fra
REINHARDT

Japansk kvalitet - en tohjulstraktor som gjør hagearbeidet til en lek. Kan brukes som jordfreser, slåmaskin, radrenser, transporter, motorhakke og snøfreser. - En stasjonær kraftkilde.

REINHARDT

Reinhardt Maskin A/S 4601 Kristiansand S.
Avdeling Oslo: Hvamveien 1, 2013 Skjetten

SVAKSTRØM ER VÅR STYRKE

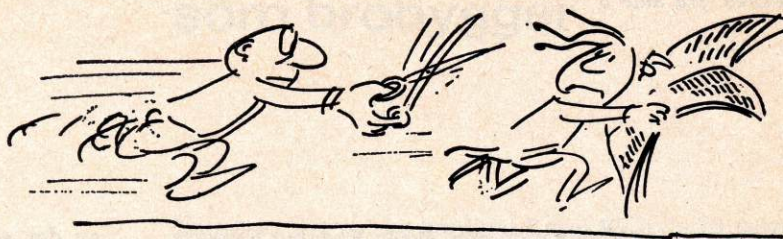
Vår spesialitet:

Alt materiell for
avslutning av
svakstrømskabler

80 år som spesialforretning
i svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt. 3, Oslo 1

klippet

En av dem jeg traff var en av lederne for patriotisk front innen Rhodesia—Zimbabwe. Senere hørte jeg at han var blitt slått ihjel av Sitholes tilhengere, men det viste seg bare å være et rykte.

I virkeligheten var han blitt fengslet, uten rettergang. Jeg besøkte ham, fikk en hjertelig mottagelse og ga ham boka «Mennesket og strukturene» (av Jens J. Wilhelmsen). I går ringte han for å fortelle at han var blitt fengslet på lang sikt.

«Den boken du ga meg. Jeg har lest den. Det er sannheten. Av alle de kristne bøker jeg har lest, er det den beste. Den forteller fakta, om det ene systemet og om det andre. Det vi trenger, er en mellomting som fungerer. Jeg ga den til din venn X (også fra Patriotisk front). Han reagerte som jeg. Nå leser vi (de politiske fangene) den alle sammen. Vi vil få tatt fotostatkopier av den. Det er den enkle sannhet.

Utdrag av et brev fra Rhodesia—Zimbabwe.

Grobunn for utvikling av virkelige personligheter — uavhengige, fritt-tenkende og fritthandlende mennesker — synes mer og mer å bli borte.

Moralsk mot er en egenskap som mer og mer blir en mangelvare, likeledes mot til å gå sine egne veier, vedstå for seg selv det man føler, og si det man mener. Og ikke minst viktig: mot til å **vise** følelser i en verden hvor følelser, enn si blottleggelse av dem, ikke oppmuntres. Til gjengjeld er det den stadig større vekt på alle de ytre suksesskriteria som rir oss som en mare. Under marsjen gjør vi vold mot vårt følelsesliv, river vårt nervesystem i filler og går glipp av det som mer enn noe er deilig i livet: Et rikt samvær med mennesker vi holder av, å motta og gi varme, å føle og vise forståelse.

Ole Blom, Aftenposten 29.12.78.

For meg har aldri velferdsstaten vært noen endestasjon. Vi må starte vandringen mot et samfunn bortenfor velferdsstaten — der klimaet er varmere, med tid for medmenneskelig omsorg og plass for det som i dag kalles myke verdier.

Stortingspresident Guttorm Hansen, VG 23.12.78.

Feilen ved det såkalte frigjorte samfunn er illusjonen om at det kan skapes et bedre samfunn ved at samvittigheten lules i søvn. Hele historien motsier dette. Ethvert sosialt fremskritt er basert på en skjerpelse av samvittigheten, på omsorg for andre. Essensen av det 'frigjorte samfunn' er opptatthet med egen tilfredsstillelse, og dette er uforenlig med omsorg for andre.

Dr. Kim Beazley, australsk undervisningsminister i Labour-regjeringen 1972—1975.

Og Herren din Gud skal gi deg overflod på det som godt er, i alt det som du tar deg fore, både av ditt livs frukt og av frukten av ditt fe og av frukten av din din jord; for Herren skal atter glede seg over deg og gjøre vel imot deg, likesom han gledet seg over dine fedre, så sant du hører på Herren, din Guds røst, så du tar vare på hans bud og hans lover, og så sant du omvender deg til Herren din Gud av alt ditt hjerte og av all din sjel.

5. Mosebok, Kap. 30, v. 8—9.

Ny Verden vil fremme: En åndelig og moralsk opprustning. Solidaritet mellom enkeltmennesker og nasjoner. En revolusjon under Jesu Kristi Kors, som vil omskape verden. Individets og samfunnets forandring. Absolutte moralnormer: ærlighet, renhet, uselvishet og kjærlighet.

INFORMASJON OM MORALSK OPPRUSTNING

Utkommer med 11 nummer i året.

I redaksjonen:
Eva Riise Hanssen - ansvarlig red.
Anders Eskeland
Einar Engebretsen
Jens J. Wilhelmsen
Inge Mannsåker
Sturla Johnson
Keld Jørgensen (Danmark)

ABONNEMENTSPRIS for et år
Norge kr. 40,-
Danmark dkr. 32,-
Løssalg i Norge kr. 2,50

Redaksjonens adresse:
Postboks 3018, Elisenberg, Oslo 2
Tlf. 02/44 64 78 — Postgiro 5 12 57 94
Danmark:
Postboks 312
1502 København V. Postgiro 18 51 51
Sverige:
Sveavägen 34, 6., 111 34 Stockholm
Tlf. 08/10 34 56

Trykkeri: Brødr. Tengs, Oslo
Utgiver: Stiftelsen Moralsk Opprustning
NY VERDEN